

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

XXI. [i.e. XIX.] Ad Furiam Romanam. Obsecras literis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

& amplexabitur te. Hæc monilia in pectore, & in auribus tuis hæreant. Nihil aliud noverit lingua, nisi Christum: nihil possit sonare, nisi quod sanctum est. Avia tuæ tibi semper ac matris in ore dulcedo versetur, quarum imitatio, formula virtutis est.

XXI. Hieronymus Furia Romana nobilique vidua, quæ virentis erat ætatis, Probi consulis Nurm. Ad hanc scribit institutionem de viduitate servanda, & quomodo in monogamia atque calibatu, sapienter, vâ pudicitia & fama, sit homini perseverandum.

Obscras literis, & suppliciter deprecaris, ut tibi rescribam: imò scribam, quomodo vivere debeas, & viduitatis coronam illæ so pu dicitæ nomine conservare. Gaudet animus, exultant viscera, gellat affectus, hoc te cupere esse post virum, quod sanctæ memoriæ mater tua. Titiana multo tempore fuit sub marito. Exaudita sunt preces & orationes ejus: impetravit in unica filia, quod vivens ipsa possederat. Habes præterea generis tui grande privilegium, quod exinde a Camillo vel nulla, vel rara vestra familia scribitur secundos nosse concubitus: ut non tam laudanda sis, si vidua perseveres, quàm execranda, si id Christiana non serves, quod per tanta seculi gentiles foemina custodierunt. Taceo de Paula & Eustochio, stirpis vestrae floribus, ne per occasionem exhortationis illas laudare videar: Blessilamque prætereo, quæ post maritum suum, cum sortita germanum, in brevi vitæ spatio temporis

virtutum multa complevit. Atque utinam præconia sceminarum imitarentur viri, & rugosa senectus redderet, quod sponte offert adolescentia. HONORA patrem tuum, sed si te à vero patre non separat. Tamdiu scito carnis copulam, quamdiu ille suum noverit Creatorem. Alioqui David protinus tibi canet: Audi filia & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum patris tui, quoniam ipse est Dominus tuus. Grande præmiu parentis oblii: concupiscet Rex decorem tuum. Quia audisti, quia vidisti, quia inclinasti aurem tuam, & populi tui, domusque patris tui oblita es: idcirco concupiscet Rex decorem tuum, & dicet tibi: Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. Quid pulchrius animâ, quæ Dei filia appellatur, & nullos extrinsecus quærit ornatus? Credit in Christum, & hâc ambitione pergit ad sponsum: eundem habens Dominum, quem & virum. Quid angustiarum habent nuptiæ, didicisti in ipsis nuptiis: & quasi coturnicum carnibus, usque ad nauseam saturata es: amarissimam choleram tuæ sensere fauces. Egressisti acescentes & morbidos cibos: relevasti astuantem stomachum. Quid vis rursus ingerere, quod tibi noxium fuit? Canis revertens ad vomitum, & sus lota ad volutabrum luti Bruta quoque animalia & vagæ aves in eadem pedicas retiaque non incidunt. An veteris, ne proles Furiana deficiat, & ex te parens tuus non habeat pusionem, qui reptet in pectore, & cervicem ejus stercore linat? Quippe ne hi omnes habent filios, qui habuere matrimonia? & quibus nati sunt liberi, suo

*Pf. 44**Laus**virginis.**Cant. 4.**Num. 11.**Dehor-
tatur à
bigamia.**2. Pet. 2.*

generi responderunt? Exhibuit Ciceronis filius patrem in eloquentia? Cornelia vestra, pudicitie simul & fecunditatis exemplar, Gracchos genuisse lætata est? Ridiculum est sperare pro certo, quod multos & non habere videas, & cum habuerint, perdidisse. Cui dimittes tantas divitias? Christo, qui mori non potest. Quem habebis heredem? Ipsum, quem & dominum. Contristabitur pater, sed lætabitur Christus: lugebit familia, sed Angeli gratulabuntur. Faciat pater quod vult de substantia sua: NON es eius cui nata es, sed cui renata, & qui te grandi pretio redemit, sanguine suo. Cave nutrices & gerulas, & istiusmodi venenata animalia, quæ de corio tuo saturari ventrem suum cupiunt. Non suadent quod tibi, sed quod sibi prosit. Et sæpè illud obganniunt. Sola ne perpetua mœrens carpere juventa? Nec dulces natos, Veneris nec præmia nostris? Quicquid non tulerint, sibi ablatum putant, nec considerant de quanto, sed quantum accipiant. Ubi-
vio, ὄψωνος ἐσθδενς, cunque viderint Christianum, statim illud de trivio, *ὄψωνος ἐσθδενς*, vocant impostorem, detrahunt. Hi rumores turpissimos ferunt, & quod ab ipsis egressum est, id ab alijs audisse se simulant: ijdem autores & exaggeratores. Hæc locutus sum in Christo filia, non dubitans de proposito tuo (nunquam enim exhortatorias literas postulares, si ambigeres de bono monogamie) sed ut nequitiam servulorum, qui te vanalem portant, & invidias affinium, ac pium parentis errorem intelligeres: cui ut amorem in te tribuam, amoris scientiam non concedo, dicens aiquid
Rom. 10. cum Apostolo: Confiteor, zelum Dei habent: sed
 non

1. Cor. 6

2. Pet. 1

Rom. 10.

non secundum scientiam. Imitare potius (cre-
bro enim id ipsum reperam) sanctam matrem
tuam, cujus ego quoties recordor, venit in men-
tem ardor in Christum, pallor ex jejunijs, elee-
molyne in pauperes, obsequium in servos Dei,
humilitas vestium & cordis, atque in cunctis ser-
mo moderatus. Pater tuus (quem honoris causa
nomino, non quia consularis & patritius, sed quia
Christianus est) impleat nomen suum. Latetur
filiam genuisse Christo non seculo. Quin potius
doleat, quod & virginitatem frustra amiseris, &
fructus perdidideris nuptiarum. Ubi est maritus
quem tibi dedit? Etiam si amabilis, si bonus fuis-
set, mors rapuisset omnia, & copulam carnis sol-
visset interitus. Arripe quaeso occasionem, & fac
de necessitate virtutem. NON QUERUNTUR IN
Christianis initia, sed finis. Paulus male cepit,
sed bene finivit. Iudae laudantur exordia, sed fi-
nis prodicione damnatur. Lege Ezechielem: Ju-
dicia iusti non liberabit eum, in quacunque re
peccaverit. Et impietas impij non nocebit ei, in
quacunque die conversus fuerit ab impietate sua.
Meretrix illa in Evangelio baptizata lacrymis
suis, & crine, quo multos ante deceperat, pedes
Dominiter gens, salvata est. Non habuit crispantes
mitras, nec stridentes calceolos, nec obhesti-
bio fuliginatos, quanto scedior, tanto pulchrior.
Quid faciat in facie Christianae purpurisus & ce-
russa? quorum alterum ruborem genarum, labio-
rumque mentitur; alterum candorem oris & col-
li. Frustra obtenditur adolescentia & aetas puell-
laris asseritur. Vidua, quae marito placere deli-
nit, & juxta Apostolum verè vidua est, nihil ha-

*Finis in
Christia-
na qua-
eritur.
Eze. 33.*

Luc. 7.

*1. Cor. 7.
1. Tim. 5.*

M 3

bet

Vidua est bet necessarium, nisi perseverantiam. Meminit
perseve- pristina voluptatis: scit quid amiserit, quo dele-
raria ne- ctata sit. **ARDENTES** diaboli sagittæ, jejunio-
cessaria. rum & vigiliarum rigore restinguendæ sunt. Hoc
quantum ad habitum pertinet & ornatum. Care-
Vidua rum vidua, quæ in delicijs est (non meum est, sed
vivens Apostoli) vivens mortua est. Quid sibi vult hoc
mortua. quod ait: Vivens mortua est? Vivere quidem vi-
1. Tim. 5. detur ignorantibus, & non esse peccato mortua
sed Christo, quem secreta non fallunt, mortua est.
2. Cor. 13. Anima quæ peccaverit, ipsa morietur. Quid er-
Libidini go necesse est nos jactare pudicitiam, quæ sine
quomodo comitibus & appendicijs suis, continentia & par-
resisten- citate, fidem sui facere non potest? Apostolus ma-
dum. cerat corpus suum, & animæ subicit imperio, ne
1. Cor. 9. quod alijs præcipit, ipse non servat: & adolescens
tula fervente cibus corpore de castitate securus
est? Neque verò hæc dicens condemno cibos,
1. Tim. 4. quos Deus creavit ad utendum cum gratiarum ac-
tione; sed juvenibus & puellis incentiva aufero
voluptatum. Non **Ætææ** ignes, non Vulcania
tellus, non Vesuveus & Olympus tantis ardoribus
æstuant, ut juveniles medullæ vino plenæ, & da-
pibus inflammata. Avaritia calcatur à plerisque,
& cum marsupio deponitur. Omnia alia peccata
extrinsecus sunt, & quod foris est, facile abjicitur.
Sola libido, insita à Deo ob liberorum procreatio-
nem, si fines suos egressa fuerit, redundat in vitium,
& quâdam lege naturæ in coitum gestit erumpere.
GRANDIS igitur virtutis est, & sollicitæ dili-
gentiæ, superare quod nata sis: in carne non car-
Magna naliter vivere: tecum pugnare quotidie, & inclu-
virtus sum hostem Argi (ut fabulæ ferunt) centum oculis
est roma- re carnem

*Magna
virtus
est roma-
re carnem*

obseruare Hoc est quod Apostolus verbis alijs lo- *a dversus*
 quebatur : Omne peccatum quod fecerit homo, *libidinē.*
 extra corpus est. Qui autem fornicatur, in corpus
 suum peccat. Ajunt medici, & qui humanorum *1. Cor. 6.*
 corporum scripsere naturas, præcipueque Gale-
 nus in libris, quorum titulus *πρὸς ὑγιειάν*, puero- *Pueris &*
 rum & juvenum, ac perfectæ ætatis virorum, mu- *juveni-*
 lierumque corpora in isto calore fervere, & no- *bus no-*
 xios illis esse cibos ætatibus, qui calorem augeat: *xios fore*
 sanitati que conducere frigida quæque in esu & *cibos ex-*
 potu sumere : sicut è contrario senibus, qui pituita *liberos.*
 laborant & frigore, calidos cibos & vetera vina *Sensibus*
 prodesse. Unde & Salvator: Attendite, inquit, vo- *cali-*
 bis, ne fortè grauentur corda vestra in etrapula *cibus.*
 & ebrietate, & curis hujus vitæ. Et Apostolus. *esse.*
 Vinum in quo est luxuria. Nec mirum hoc figu- *Luc. 21.*
 lum sensisse de vaseulo quod ipse fabricatus est: *Ephes. 5.*
 eum etiam Comicus, cujus finis est humanos mo-
 res nosse atque describere, dixerit: Sine Cere
 & Libero fugiet Venus.

Primum igitur (si tamen stomachi firmitas pa- *Al stind-*
 titur) donec puellares annos transeas, aquam in *tra viaua*
 potu sume, quæ naturâ frigidissima est. Aut si hoc *servanda.*
 imbecillitas prohibet, audi cum Timotheo: Vino
 modico utere propter stomachum, & frequentes *1. Tim. 5.*
 tuas infirmitates. Deinde in ipsis cibis cali-
 da quæque de vita: non solùm de carnibus loquor,
 super quibus vas electionis profert sententiam:
 Bonum est vinum non bibere, & carnem non *Rom. 14.*
 manducare: sed etiam in ipsis leguminibus inflan-
 tia quæque & gravia declinanda sunt. NIHIL QUÆ
 ita scias condacere Christianis adolescentibus,
 ut esum olerum. Unde & in alio loco: Qui inhi-

Ibidem. mus est, aut olivam manducet, ardorque corporum frigidioribus epulis temperandus est. Sic autem tres pueri & Daniel leguminibus vesciebantur. Nobis non corporis cultus, qui in illis (excepto privilegio gratia Dei) ex huiusmodi cibis entuerat, sed animæ vigor quaritur, quæ carnis infirmitate fit fortior. Inde est, quod nonnulli vitæ pudicam appetentium, in medio itinere corruunt, dum solam abstinenciam carniū putant, & leguminibus onerant stomachum: quæ moderate parceque sumpta, innoxia sunt. Et ut quod sentio, loquar, nihil sic inflamat corpora, & titillat membra genitalia, sicut indigestus cibus, rictusque convulsus. Malo apud te filia, verecundia parum, per quam causa periclitari. Quicquid facit seminarium voluptatum, venenum pura, parvus cibus, & venter semper elurionis, quidquid **nō se juvenis prestat. ET MALUM** tunc multum ut quotidie parum, quam raro satis sumere. Pluvia illa optima est, quæ sensim descendit in terram: subito & nimis imber in præceps arva subvertit. Quando comedis, cogita quod statim tibi orandum, illi oratio & legendum sit. De scripturis sanctis habito fixum versuum numerum: illud pensum Domino tuo redde. Nec antè quieti membra concedas, quam calathum pectoris tui hoc sub tegmine impleveris. Post scripturas sanctas, doctorum hominum tractatus lege: eorum duntaxat, quorum fides nota est. Non necesse habes aurum in luto quærere: multis margaritis unam redime margaritam. Ita, juxta Hieroniam in vij pluribus: ut ad illam viam, quæ ad patrem ducit, pervenias. Amorem monitionum atque

*Carnem
inflam-
mantia.*

*Studium
ser pœ-
ra.*

*Quis do-
ctores le-
gendi.*

Hier. 6.

que gemmarum sericarumque vestium transfer
ad scientiam scripturarum. Habes sanctum Exu-
perium, probatæ ætatis & fidei, qui te monitis
tuis frequenter instituat.

Fac tibi amicos de iniquo mammona, qui te
recipiant in æterna tabernacula. Illis tribue di-
vitiis tuas, qui non Phasides aves, sed cibarium
panem comedant: qui famem expellant, non qui
augent luxuriam. Intellige super egenum & pau-
perem. Omni petenti te, da: sed maximè dome-
sticis fidei: nudum vesti, esurientem ciba, ægro-
santem visita. Quotiescunque manum extendis,
Christum cogita. Cave, ne mendicante Domino
Deo tuo, alienas divitias augeas. Juvenum fuge
consortia. Comatulos, comptos atque lascivos
domus tuæ testæ non videant. Cantor pellatur, ut
noxius. Fidicinas & psaltrias, & istiusmodi cho-
rum diaboli, quasi mortiferas Syrenarum carmi-
na, proturba ex ædibus tuis. Noli ad publicum
subinde procedere, & spadonum exercitu præ-
eunte, viduarum circumferri libertate. **P**ESSI-
NÆ consuetudinis est, cum fragilis sexus & im-
becillis ætas suo arbitrio abutitur: & putat licere
quod libet. Omnia quidem licent, sed non omnia
expediunt. Nec procurator calamistratus, nec
formosus collactaneus, nec candidulus & rubi-
cundus assecla adhæreat lateri tuo. Interdum ani-
mus dominarum ex ancillarum habitu judicatur.
Sanctarum virginum & viduarum societatem ap-
pete. Et si sermocinandum cum viris incubuerit
necessitas, arbitros ne de vites: tantaque confabu-
landi fiducia sit, ut intrante alio nec paveas, nec
erubescas. **S**PECULUM mentis est facies, & ts-

*Ad elec-
mesynam
hortatio.*

Luc. 16.

Pf. 40.

Luc. 6.

Gal. 6.

Mat. 25.

*Virorum
fugienda
consortia
vidua.*

1. Cor. 6.

6. 10.

Castus

M.

citi

speculum citi oculi cordis fatentur arcana. Vidimus nuper
mentis ignominiosum quendam per totum Orientem
Eccl. 19. volitasse rumorem: & aetas, & cultus, & habitus, &
 incessus, & indiscreta societas, exquisitæ epulæ,
 regius apparatus, Neronis, & Sardanapali nuptias
 loquebantur. **ALIORUM** vultus, nostra sit car-
Prov. 19. tio. Pestilente flagellato, sapiens sapientior erit.
 Sanctus amor impatientiam non habet. Fallus ru-
 mor citò opprimitur: & vita posterior iudicat de
 priore. Fieri quidem non potest ut absque mensura
Malis est hominum vitæ hujus curricula quis pertranscat
gaudium malorumque solatium est bonos carpere, dum
bonos peccantium multitudine putant culpam minus
carpere. peccatorum: sed tamen citò ignis stipula con-
 quiescit, & exundans flamma deficientibus nu-
 trimentis, paulatim emoritur. Si anno præterito
 fama mentita est: aut certè si verum dixit, cesset
Ab exē- vitium, cessabit & rumor. Hæc dico, non quòd de
plo san- te sinistrum quid metuum, sed quòd pietatis affe-
ctæ sor- ctu etiam quæ tuta sunt, perimescam. O si vide-
ris. res sororem tuam, & illud sacri oris eloquium
 coram audire te contingeret: cerneres in parvu-
 lo corpusculo ingentes animos: audires totam
 veteris & novi testamenti supellectilem ex illius
 corde fervere. Jejunia pro ludo habet, orationem
Exod. 15. pro delicijs. Tenet tympanum in exemplum Ma-
 riæ, & Pharaonemerso, virginum choropreci-
 nit: Cantemus Domino, gloriosè enim magnifi-
 catus est: equum & ascensorem deiecit in mare.
 Has docet psaltrias Christo, has fidecinas erudit
Matt. 25. Salvatore. Sic dies, sic nox ducitur: & oleoad
 lampades preparato, sponsi expectatur adventus.
 Imitare ergo & tu consanguineam tuam. Habeat
 Roma,

Roma, quod angustior urbe Romanâ possidet
 Bethlehem. Habes opes: facile est tibi, indigen-
 tibus vicis subsidia ministrare. Quo in luxuriâ
 paratur, vireus infumat: nulla nuptias contem-
 ptura, timeat egestatem. Redime virgines, quas
 in cubiculum Regis inducas. Suscipe viduas, quas
 inter virginum lilia & martyrum rosas quasi
 quasdam violas misceas: pro corona spinea, in
 qua Christus mundi delicta portavit, talia ser-
 compone. Letetur & adjuvetur nobilissim^o pater
 tuus: discat à filia, quod didicerat ab uxore. Jam
 ineanit caput, tremunt genua, dentes cadunt, &
 fronte ob senium rugis aratâ, vicina est mors in-
 foribus, designatur regus propè. *VELIMUS, Viaticum*
 nolimus, senescimus. Paret sibi viaticum, quod *parandum*
 longo itineri necessarium est. Secum portet, quod
 inuitus dimissurus est, imò præmittat in cœlum.
 Quod si negaverit, terra sumptura est. Solent *Tim. 5°*
 adolescentulæ viduæ, quarum nonnulla abierunt
 retro post Satanam, cum luxuriatæ fuerint in
 Christo, nubentes dicere: Patrimoniolum meum
 quotidie perit. majorum hereditas dissipatur,
 servus contumeliosè locutus est, imperium an-
 cilla neglexit. Quis procedet ad publicum? quis
 respondebit pro agrorum tributis? Parvulos meos
 quis erudiet? & vernulas quis educabit? Et hanc
 (propheta) causam opponunt matrimonij: quæ
 vel sola debuit nuptias impedire. Superducit ma-
 ter filijs non nutrimentum, sed hostem: non paren-
 tem, sed tyrannum. Inflammata libidine, ob-
 liviscitur uteri sui: & inter parvulos, suas
 miseras nescientes, lugens dudum nova
 nupta componitur. Quid obtendis patri-
 monium?

*Incom-
da vidua
subentis.*

conium? quid superbiam servulorum? Con-
re turpitudinem. Si habes liberos, nuptias quid
equiris? si non habes, quare expertam non me-
tuis sterilitatem, & rem incertam certo praefers
pudori? Scribuntur tibi nunc sponales tabulae,
ut post paululum testamentum facere compella-
ris. Simulabitur mariti infirmitas, & quod te
morituram facere volet, ipse victurus faciet: aut
si venerit, ut ex secundo marito habeas filios,
domestica oritur pugna, intestinum praedium. Non
licebit tibi amare liberos, nec quis aspiciere
oculis quos genuisti. Clam porriges cibos, in-
videbit mortuo: & nisi oderis filios, adhuc eorum
amare videberis patrem. Quod si de priore uxore
sobolem habens, domum te introduxerit, etiam
siclementissima fueris, omnes concedi & mimo-
graphi, & communes Rhetorum loci in nover-
tam saevissimam declamabunt. Si privignus lan-
guerit, & condoluerit caput, infamaberis ut ve-
nerea. Si non dederis cibos, crudelis: si dederis,
malefica diceris. Orote, quid habent tantum bo-
ni secundae nuptiae, ut haec mala valeant compen-
sare? Volumus scire quales esse debeant viduae.
Legamus Evangelium secundum Lucam: Erat,
inquit, Anna prophetissa, filia Phanuelis de
tribu Aser. Anna interpretatur gratia. Phanuel
in lingua nostris resonat vultum Dei. Aser vel in
beatitudinem, vel in divitias vertitur. Quia igitur
ab adolescentia usque ad octoginta quatuor
annos viduitatis onus sustinuerat, & non recede-
bat de templo Dei, diebus ac noctibus insilens
ieiunijs & obsecrationibus: idcirco meruit gra-
tiam spiritualem, & nuncupari filia vultus Dei.

*Imo. 2.
Exemplum
Anna
vidua.*

& qd

& atavi beatitudine divitiisque censeari. Recordemur viduas, areptanæ, quæ & suæ & filiorum salutis, Helix prætulit famem. Legimus in Judith (si cui tamen placet voluminem recipere) vicuam 3 Reg 17. confectam jejunijs, & habitu lugubri sordidatam, quæ non lugebat mortuum virum: sed squalore corporis sponsum quærebat adventum. Video armatam gladio manum, cruentam dexteram. Recognoſco caput Holofernis de medijs hostibus reportatum. Vincit viros scæmina, & castitas truncat libidinem: habituque repente mutato, ad vitricas sordes redit omnibus seculi cultibus mundiores. Quid vetera repetam, & virtutes scæminarum de libris proferam? cum possis multas ante oculos tibi proponere in urbe qua vivis, quarum imitari exemplum debeas. Et ne videar adulatione per singulas currere, sufficit tibi sancta Marcella, quæ respondens generi suo, aliquid nobis de Evangelio retulit. Anna septem annis à virginitate vixerat cum marito, ista septem mensibus. Illa Christi expectabat adventum: ista tenet, quem illa susceperat. Illa vagientem cernebat: ista prædicat triumphantem. Illa loquebatur de eo omnibus qui expectabant redemptionem Israël: hæc cum redemptis gentibus clamitat: Frater non redimit, redimet homo? Et de alio Ps. 48. Ps. 86. Scio me ante hoc sermone biennium edidisse libros contra Jovinianum, quibus venientes è contrario quæstiones, ubi Apostolus concedit secunda matrimonia, scripturarum autoritate contrivi. Et non est necesse eadem ex integro scribere, cum possis inde, quæ scripta sunt,

M 7

mutua

*V. Anna Sæd
reptana.**3 Reg 17.**Judith 8.**Judith 13**Rea 14. & 10.**Anna 6.**Marcella**vidua**collatio.**Luc. 2.**Ps. 48.**Ps. 86.**Rom. 7.**1. Cor. 7.*

mutuari. Hoc tantum, ne modum egrediar epistole, admonitam te volo **COGITA** quotidie te esse morturam, & nunquam de secundis nuptijs cogitabis.

XXII. Hieronymus Calantia matrona. Est huius generalis institutio ad Christianam pietatem, non mulieribus modo, sed viris etiam ac studiosis jure commendanda.

Ecclesi. 4.

Vetus scripturæ celebrata sententia est, esse pudorem, quo gloria inveniatur & gratia; & esse rursus pudorem, quo soleat parere peccatum. Cujus dicti veritas, quanquam satis ad omnium intelligentiam ipsa sui luceat claritate, mihi tamen, nescio quomodo, in presenti causa propius innocuit. Provocatus enim ad scribendum literis tuis, quæ miris hoc à me obsecrationibus flagitabant, diu fateor de responsione dubitavi: silentium mihi imperante verecundiâ. Cui tamen fortissimè resistebat & vim faciebat, precum tuarum fidelis ambitio. Pugnabatque acriter cum hesitatione mea humilitas obsecrantis: & magnâ quâdam fidei violentiâ, oris claustra pulsabat. Cùmque sic animum utroque nutantem cogitatio diversa libraret, penè pudor exclusit officium. Sed me illa, quam supra posui, sapientis sententia armavit ad depellendum inutilem verecundiâ, & damnosum silentium resolvendum: cùm utique ipsam scribendi causam tam honestam viderem esse, tam sanctam, ut peccare me crederem sitacerem: illud mecum scripturæ reputans: **Tempus tacendi, & tempus loquendi.** Et iterum: **Ne retineas verbum in tempore salutis.** Et illud Petri:

Ecclesi. 3.

Ecclesi. 4.

1. Pet. 3.

Para-